

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	170 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
	або 36 франків
на пів року	8 рублів
	або 18 франків
Однократно	число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Над могилою великого Чеха.

(X) Ческий нарід стоїть сьогодні над могилою одного з найбільших синів своїх, в якій мають спочити тілні його останки. Др. Франц Володислав Рігер се одна важна глава не лише ческої і славянської історії, але й історії Австрії. Протягом більш як п'ятидесятилітньої невсипучої і всесторонньої діяльності прилюдної впливав великий сей покійник, якого нині оплакує весь ческий нарід, не лише на долю ческого народу і австрійських Славян, але також на долю всеї держави. Вже в молодім віці звернув він на себе назвичайними способностями, пориваючою вимовою, смілою рішучістю загальну бачність і засіяв зараз на широкій політичній видівні яко провідна зоря ческого народу вже в 1848. р.

Розбуджену національно змаганнями Коляра і Ганки ческу суспільність, осьвідомлену Палацким з історичною традицією, вивів Рігер відразу на політичну видівню Австрії, яко важний і впливовий чинник. Хоч зразу станув на національно-демократичній основі, зрозумів Рігер, що ческий нарід дійде до могутнього політичного впливу тоді, коли всі народні чинники будуть переняті народною ідеєю. Тимто навязав він тісні взаємини також з ческою шляхтою, яка піднесла прапор ческого державного права, а також з духовенством, яке безпосередно стикало ся з широкими верствами народу. В політичній діяльності навязав він отже до тої давної ческої минуштини, до якої сягнули вже перед тим по віковім пригнобленю ческі патріоти з доби літературних відродін.

Станувши із своїм тестем Палацким і іншими визначними ческими політиками на основі ческого історичного права, добував ся Рігер відповідного устрою країв ческої корони і полишив з всіма ческими послами ледви скликану на основі Шмерлінговского лютового патенту віденську раду державну, розпочавши абстиненційну політику, яка довела до памятих за Гогенгарта фундаментальних артикулів, знесених опісля з упадком міністерства Гогенварта. Політичний вплив Рігера дійшов тоді до найбільшої могутності. Австиненційна політика не дала ся одначе довше удержати, в широких верствах народних проявили ся струї, які пособляли витвореню молодоческого сторонництва, а гр. Тафе покористував ся тим, щоби майже проти волі Рігера спровадити знов ческих послів до ради державної і від того часу остають доси по зложеню державно-правної декларації.

Хоч Рігер і з того часу в раді державній яко творець т. зв. залізного перстня (парламентарної більшости, зложеної з Чехів, Польків і клерикальних консерватистів) займав вельми впливове становище і висєднав для ческого народу вельми важні і тривкі придбана (ческий університет, ческа академія наук, крім того дбав про органічну роботу дома — народний театр, енциклопедію — Научний Словник, яка находить ся в кожній ческій хаті і т. д.) Его зоря ста-

ла бліднути наслідком агітації молодоческого сторонництва, яка дійшла до самого краю особливо наслідком т. зв. віденьских пунктацій. Рігерови докорювано, що він веде політику «окрушин» (Др. Ванаті окликав Рігера в ческім соймі «народним зрадником», др. Едвард Греґр проголосив, що ческе державне право не варто нюха табаки), старочехів при виборах 1891. змело молодоческе сторонництво, навіть Рігер не здобув мандату (опісля покликано его до палати вельмож).

Рігер, котрий з повною саможертвою трудив ся для ческого народу пів століття і довів его до нинішнього становища, усунув ся із зраненим серцем на бік, а протягом кількох літ завзятуці молодочехи піднявши наново прапор ческого державного права завернули помало на той шлях, яким так успішно поступав Рігер. Они пізнали свої похибки, зрозуміли, що заподіяли гірку кривду «великому Чехови» (як его нині сами називають), що безпідставно і передчасно осудили его і коли в Чехах обходжено 100-літній уродини Палацкогго був і Рігер предметом всенародних овацій, а нині, коли его не стало, бачать всі, що втратили великого діяча, великого патріота, якого нині не може заступити ніхто з молодшого покоління, нині сумує весь ческий нарід над его могилою. І ми спочуваючи ческому народови в его тяжкій боротьбі за народні права, поділяємо сей великий жаль і кличемо великому Чехови: Земля ему пером!

Уступленє президента «Буковини».

Уступленє бар. Бурґіньона з президентури буковинського краю стало майже довершеним фактом. Румунські та німецькі дневники в Чернівцях, а також тамошня Gazeta polska приписали причину сеї зміни начальника краю стараням Русинів, та при тій нагоді не поскупили коментарів більше або менше справедливих, а то і зовсім ложних. Отже у відповідь на ті голоси представляє «Буковина» стан річи ось як:

«Зглядом Русинів займав бар. Бурґіньон якийсь час прихильне становище і довершив пр. іменованє двох Русинів радниками консисторскими а двох професорами теології, що однак було вже підготовленє зовсім его попередником.

«Але Русини не зазнали з его стороны більшої ласки, як Волохи, противно, за кожний его крок т. зв. «вирівнюючої справедливости» діставали Волохи нові привілеї. Мимо того Русини відносили ся до бар. Бурґіньона як найсимпатичніше і з повним довірєм, ба навіть стали усівісно в его обороні супроти волоських радикалів. Тому відкидаємо з обуренєм закиди Buk. Nachrichten та Czern. Tagblatt-у про невдячність Русинів; бо те, що стало ся по 21. червня м. р., змінило відносини Русинів до бар. Бурґіньона зовсім, а ту зміну не завинили Русини, а сам бар. Бурґіньон, а за неї годі вимагати вдячності від Русинів. Замах ворогів руского народа, вимірений проти посла Николая Василька за відомостію і згодою бар. Бурґіньона, мусів би був відбити ся дуже некорисно на

всїх Русинах і на рускій справі, бо був би мусів викликати роздор і борбу межи рускими послами та перенести ся на ширші круги руского народу з великою шкодою для рускої справи на Буковині. Тому було сьвятим обовязком заступників руского народа, не допустити до такої незгоди, борби та шкоди, а стати в обороні свого товариша, що дав незбиті докази щирої дбалости о добро руского народу, а тим то і піднести борбу проти тих, що задумали і виконали сей захват, отже й проти бар. Бурґіньона, без котрого такий Скедль, Марін і т. п. не посміли би були взяти ся до сеї акції. Переговори ведені задля полагожденя сеї афери, дали надто певні докази вини бар. Бурґіньона, а тим то й увільнили Русинів від всяких зглядів супроти него і дали їм право, ба наложили на них обовязок до борби, котра вже Богу дякувати скінчила ся... Чи з уступленєм бар. Бурґіньона скінчила ся і система панования християнсько-німецьких чужинців на кошт і шкоду краю і его корінних народів, котре бар. Бурґіньон попірав, як ніхто перед ним, що признають виразно і Buk. Nachrichten, — покаже будучність. Русини будуть борити ся проти неї зі всїх сил, переконані, що ся самооборона коначна не тільки в інтересі самих Русинів, але й цілого краю.

Отсе наше слово — кінчить «Буковина» — з нагоди зміни в президії краю у відповідь на безпідставні клевети про стару фразу о «невдячності» Русинів.

Справозданє „Дністра“.

Рада надзираюча Товариства взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту «Дністер» відбула засіданє дня 26. лютого с. р. під проводом президента сов. Кузьми і при участі 14 членів ради та комісаря правительственного радника двору Гута.

Дирекция предложила Раді надзираючій справозданє і білісє обох Товариств за рік 1902. В Товаристві взаїмних обезпечень було в тім році 113.389 важних поліс на 116,069.877 кор. обезпеченої вартости і 1,042.253 кор. премії, то є о 11.638 поліс і 114.552 кор. премії більше ніж року попередного. З того віддано в реаскурацію 56,430.027 кор. обезпеченої вартости (48.61%) за премію 501.963 кор. (48.16%). Шкід всїх лучило ся 983 при 492 пожарах в 397 місцевостях, за котрі виплачено разом з коштами ліквідації і нагородами за рагунок 530.471 кор. (51% суми премій), з того звернула реаскурація 287.951 кор. (54% всїх шкід), остало на власний рахунок 242.520 кор. (45% премії захованої на власний рахунок). Суду мирового не було жадного. 16 відшкодовань в сумі 11.396 кор. признано в дорозі ласки.

Активна Товариства вносять 1,064.850 кор., з того льокації в цінних паперах пупілярних 814.800 кор., готівка і вкладки 70.656 кор., ефекти кавцій агентів 71.482 кор., вірительности 113.120 кор.

Фонд резервовий збільшив ся в протягу року о 70.526 кор. і вносить 456.929 кор. Фонд емеритальний побільшив ся о 23.002 кор. і вносить 70.756 кор. Резерва премії побільшила ся о 64.918 кор. і вносить 270.145 кор. Крім сих фондів має Товариство спеці

яльну резерву (13.000 кор.) і фонд на рiжницю курсу (24 089 кор.).

Надвизка (зиск) за рік 1902 виносить 116.927 кор.

По вислуханню справоздання Комісії ревiзiйної, котра провiрила книги і білянс Товариства, ухвалила Рада предложити Загальним Зборам внесок, щоби з надвизки 116.927 кор. придiляти по мысли статута: а) 23.386 кор. до фонду резервового; б) 83.391 кор. на зворот для членів в висоті 8% від премії; в) 2.000 кор. на публичні добродiйнi ціли; г) а решту 8.160 кор. придiляти до фонду спеціального на звороти.

В Товариствi взаїмного кредиту «Дністер» виносять активи 1.379.132 кор. Власний капітал Товариства (удiли, фонд резерв. і резерва спеціальна) виносить 110.657 кор.; цілий той фонд власний і часть капіталу оборотового умiщенi сунь в цінних паперах публічних і вкладках банкових в сумі 121.059 кор., щоби Товариство мало до розпорядимості кождої хвилі плiнний капітал.

Членів має Товариство 2.392, котрі декларували удiли 125.000 кор. і зложили на то 96.312 кор.

Вкладок щадничих є 1257 книжок на 1.103.333 кор. Позичок 2163 в сумі 1.239.243 кор., з того 1662 позичок в сумі 975.601 кор. сунь інтабульовані на першiм місци реальностiй довжників в способі публічний. Сплата позичок відбувала ся правильно; залягало з кінцем року тільки 294 рат в сумі 17.427 кор. (т. є лиш 1,4% суми позичок) і то по найбільшій часті рати з 6 послiдніх місяців 1902. року (імено 228 рат в сумі 13.675 кор.); з року 1900. залягало тільки 7 рат в сумі 290 кор., з р. 1901 24 рат в сумі 1334 кор., давнiйших залеглостий нема.

Чистий зиск виносить 12.797 К 63 сот.

По вислуханню справоздання Комісії ревiзiйної ухвалила Рада предложити Загальним Зборам внесок призначити з зиску по мысли статута: а) 3.000 К до фонду резервового; б) 4.942 К 16 сот. на дивиденду від удiлів (6%); в) 2.000 К на добродiйнi ціли; і г) решту 2.855 К 37 сот. перенести на рахунок слiдуючого року.

Опiсля заняла ся Рада Надзираюча справами адмiнiстраційними Товариства; заїменувала урядниками Товариства: ревідента Товариства кредитового, п. Михайла Іванця, адюнктом III кл. і практикантiв маніпуляційних Юстича Ганкевича і Ів. Алексеича асисгентами III кл.; ухвалила для всiх урядників Товариства піднести квоту додатку кватерового, з огляду на напуючу у Львові дорожню; і прийняти за весь персонал оплату до Каси хорих на Товариство.

Ухвалила змінити регулямін Дирекції з застосованем до зміни в статуті і установила по мысли статута засади винагороди обох вибраних

членів Дирекції і їх заступників на рік 1903.; також повзяла ухвали в справі винагороди агентів визначаючи їм додатково 1% провiзiї від часгої премії мiсто дотеперiшного звороту видатків почтових, окрім 8% провiзiї за чинности агенційні.

Наковець застановляла ся Рада над висотою побيرانої стопи премійної, бо як звісно Товариство взаїмних обезпечень в Кракові заводить від 1. цвiтня с. р. висішi оплати від обезпечень селянських, а товариства позакраеві акційні уже від падоліста 1901. піднесли в Галичині премію від обезпечень селянських (більше як о 20%); по розгляненню дат статистичних «Дністра» за дотеперішних лiт 10 постановила Рада на разі премію від будинків селянських не змінити і виждати еще на наслідки, які покаже заряджене підвищене в инших Товариствах, — особливо, що обезпечення селянські становлять в Дністрі 85% всiх обезпечень (щодо числа полiс), проте зміна дотикала би найбільшій круг членів Товариства.

З державної ради.

Засiдання отворено о годишi чверть на 12. Президент мiнiстрiв предложив проєкт в справі продукції цукрових бураків, і по відчитаню інтерпелляцій відповідали мiнiстер просвіти Гартель, мiнiстер скарбу Бем-Баверк і мiнiстер рільництва Джіованелі.

Між впливами находить ся жадане кравцо-го суду в Чернівцях о видане пос. Лупу за обиду чести та інтерпелляція пос. Фієка і тов. в справі відшкодованя за ґрунти при регуляції ріки Соли.

Відповіді міністрів.

На інтерпелляцію пос. Брайтера в справі платні робітників при фабриках тютюну відпові мiнiстер Бем-Баверк, що они мають постійні становиска і не можуть бути видаленими, хиба в дисциплінарній дорозі. Однак їх платні не можна зрівнати з зеліничими робітниками та у фабриках оружя, бо сi мусять мати більші кваліфікації і відбувати труднiйшу та більше відвічальну службу.

Мiнiстер Джіованелі відповів на інтерпелляцію пос. Кремни в справі вищених лісів в Галичині, що сiо справу мають поручену собі одил краввий ініспектор лісний і вісім повітових технічно-лісних урядників так, що наш край поділений на вісім лісових повітів. Мiнiстер признає конечність побільшення лісного персоналу в Галичині, але сему наразі стоять в дорозі фінансові перешкоди.

У відповідь на інтерпелляцію пос. Брайтера в справі поміщиної прислуги при державних властях відповів мiнiстер скарбу, що она може бути видалена лише за 14-днєвним вимо-

вленем, а по пяти лiтах служби за I місячним вимовленем. У всякім разі прислугу їй право внести зажалене до висшiй власти.

Нагіл внесеня.

Пос. Фериянич як провідник правничої комісії зробив внесенє нагло трактовати правительственне предложєне про вивлащенє в Празі, яке прийнято рано на засiданю комісії. Нагілєть прийнято. По рефераті пос. Дика і промові пос. Кафтана прийнято закон без дальшiй дискусії в 2 і 3. читаню.

На внесенє провідника податкової комісії пос. Крамаржа ухвалено нагле трактованє правительственного предложєня що-до податкових полєкшій для асанацийних будинків Праги, Тишина, Бiльска і Моравскої Острави. По рефераті пос. Крамаржа і промові пос. Менгера ухвалено предложєне у всiх трєх читанях. На сiм замкнено засiданє. Слiдуючє вi вторник

НОВИНИ.

— **Календар.** В недiлю: руско-кат. Поликарпа; рим.-кат. Йоана Б. — В понедiлок: руско кат. Обрiт. гл. Йоана; рим.-кат. Францішки д. — Вi вторник: руско-кат. Тарасiя еп.; рим.-кат. 40 Мучеників.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, згядчо о вирiвнанє залеглостий, бо будемо приневолені застановити довжникам дальшу висилку часописи.

— **Славянський Союз** відбув в четвер засiданє і вибрав відпоручниками на похорон д-ра Рігера в Празі: Погачника, Перича, Спiнчича, Стояна, Довжаньського і Пігуляка. — До парламентарної комісії Слав. Союза, котра доси складала ся з: маршалка д-ра Пльоє і Барвіньського вибрано ще яко мужієв довіря: Повшого, д-ра Стояна, гофрата Вуковича, Спiнчича і Пігуляка.

— **Тарасове сьвято у Львові.** Українсько-руска молодіж II, III, IV і V гiмназiї і реальної школи у Львові устроїє в недiлю дня 8. марта с. р. о 10½ год. перед полуднем концерт в XLII роковини смерти Тараса Шевченка в салі «Гвизди» при ул. Францішканьскої ч. 7. В програму концерту входить прольоґ В. Ленкого: «На Тарасовий могілі», вiмки з трагедiї О. Барвіньського «Павло Полуботок», деклямації, хори і т. д. На жаль, концерт припадає в тiм самiм часі, коли в церквах відбувають ся богослужєня.

— **I. загальні збори Тов-а «Народна лічниця у Львові»** відбудуть ся в суботу дня 21. п. ст. марта о 5. год. пополудни в музею ч. 7 гр.-кат. духовної семінарії у Львові, ул. Коперника ч. 36, в отєм порядку днєвним: 1) Відкрите зборів. 2) Вибір голови на час зборів. 3) Виєси новоприступаючих членів. 4) Вибір голови товариства, шести членів Ради і трєх заступників. 5) Вибір трєх членів контрольної комісії. 6) Внесеня членів. Львів дня 6. марта 1903. — В імені членів освователієв підписані: *Др. Кость Левуцкiй, Йосиф Онiшкевич, о. Богдан Шурко.*

— **Ц. к. господарське товариство для Галичини**

К. Буссе.

ГАЛЯ БЕКЕРС.

Дiвочі мрії.

(Конець).

На воді була тишина. Човно стояло готове до від'їду. Ми — Павло і я — чекали на Галю гуторячи.

— Взагалі ціла та справа стає мені тепер невинносімою! Так коли вона думає — що сею останною може прогулькою пригадає всі колишні, колись так гарні хвилі, аби мене знова обмотати, — то дуже милить ся.

— Дивна вона справді — так молода і така нещаслива. Се трiвожне шуканя чогось величнього, незвичайного — се єство її життя. Ся невисказана туга, непогамоване зухвальство за якимсь розчарованєм — все тоє викликає у мене дивне чутя — мені стає справді жаль її.

Павло відвернув ся.

— Вона сама не знає, чого хоче.

Саме хотів я відповісти йому, коли побачив Галю, як сходила до нас з гори.

— Простіть, що дала вам так довго ждати на себе!... Так ви сьмійте ся з того, бо — як бачите, муєла я як-раз на нині троха причепу-ритись — зробитись красною.

Такою справді вона й була. Цілком простий, білий одяг — як раз був їй до лиця. Її довге червоно-руське волосє було розпущене. У нiм, мов від нехоча причіплена, видiляла біла камелія.

Підчас коли Павло мовчки плєскав веслом по воді, лепетала вона дальше своїм дзвiнком голосочком та підсувала вузку стяжку на чоло, яку мала ще від часу першої словиди. Потім нагло приступила до мене захмаривши чоло й сказала тихо до мене: «Ти лишиш нас самих нані, не правда? Ми ще маємо з собою децо поговорити. Я тебе прошу о се. А тепер пожелай мені щастя і стисни мою руку!»

Серед того блукали її очі все в сторону Павла з невисказаною любовю.

По сiм вступили вони до човна. Вона сіла, зложивши руки. Недалеко від берега перехилила ся вона у воду й зірвала одну білу водну лелію, подiлювала її й кинула до мене.

— Нехай і для тебе щось остане! сказала вона.

І вони іхали дальше і дальше — — — Небо занялось червоначивим блеском, заходячого сонця. Воно сьвітло золотом і пурпуром, так що здавалось, немов би воно посувалось по золотих філях.

Опiсля засьпiвав Павло — як-раз ту саму пієню, що так часто колись гомоніла понад водами — про чудово-гарну доньку султана та про молодого невільничка з племена Авра... За

хвилю пієня замовкла, а роздав ся вечiрний дзвiнок. Галя схилила голову й зложила руки мов до молитви. І давнiйше на сей звук все так само вона чинила.

Її очі блєстiли, певачеб вона вже все осягнула; всі свої бажаня, всю свою тугу. Скорим рухом відкинула вона своє волосє в зад, схопилась так нагло, що аж чєсно перехилилось й закинула сильно свої руки на його шию.

— Павле! — скрикнула вона радієно й шукала його уст.

Вiн крикнув перєстрашений й старав ся посадити її на давнє місце.

Але її руки обнимали його щораз крiше, а уста її дрiжали пекучим огнем, й вона страшно віддыхаючи боролась з ним.

З трiскотом перевернулось човно... Тоді прихилились її уста дико й палко до його уст в останний раз — — —

А в горі ставало небо що раз красше; величаво й супокiйно гомоніли дзвони, а в червоно-жовтiм блеску заходячого сонця потапало її червоно, змочене волосє — — —

По тiм стало тихо. Лиш одна біла опущена камелія уносила ся самiтно по філях, що все більше і більше вєпокоювались й лагодились...

Переклав з німєцкого Осип Фауїєвич.

перейшло вже зовсім, як ми вже зазначили в справозданю з єго загальних зборів, на становище повнізмі, зверненого проти Русинів, з поминенням своєї цілі і характеру. «Діло» подає справозданє з довірочних зборів делегатів відділів в справі страйків, з якого виходить, що господарске товариство вступає в зовсім посторонній, з господарством незв'язаній області.

Довірочні наради — пише «Діло» — заініціював Адольф Ценьський рефератом про податне повнозміс відносин між «dworkiem» а «ludkiem». Признав навіть, що був визиск рішничого робітника але тільки у... жидів, а для усунення «агітатору» з поміж «dworka i chaty» радить завести рішничі інспекторати на взір інспекторатів фабричних. Той проєкт викликав оживлену дискусію, бо майже всі шляхотські бесідники узнали єго «небезпечним». Рішничий інспектор буде урядником і — «dokał Austrya z pamі» — «буде боронити řadu i porządku», але, якже «не дай Боже» пове ишній вітер, тоді такий інспекторат готов стати по стороні «шпецівіку»». Лише, нехай місце посередницва обіймуть władze autonomiczne. В сій дискусії з руского боку промовляв о Бачинський та піддав проєкт Ценьського критиці: Інспектор-урядник буде мусів стояти по тій стороні, по котрій єму з гори кажуть. Коли має ся завести інституцію не для замилення очей і укритих політичних цілей, але для поправки суспільних відносин, то се можуть вдіяти лише мирові суди, зложені з репрезентантів обох сторін по рівнім числі а функціонуючі не тільки для полагоди спорів, але й для нормованя плати, часу праці, закінчюваня контрактів і т. д., бо дотеперішня патріархальна система виходить на крайній визиск робітника. Дальша дискусія обертає ся довкола напастей Ценьського на руске сьвященство і руских селян. Руским сьвященникам зкидав Ценьський агітаторство і «мешанє сє» до політики, недбанє о правдиву просвіту селян та о ширенє тверезости і т. д. а вилаявши всіх і вся, кликав з емфазою: «znam tylko jednego prawdziwego ruskiego kapłana, a nim jest ks. Semelów z Kofomujі». На сі напасти дали обшарникам добру відправу о. Ганицький з Рудна і о. Бачинський. Дістало ся тим панам і за «сьвянту карчму», і за пропанацію, і за Урядові перепоні ширеню тверезости (наведено факти), за «оірку» над шкільництвом, за оглуплюване руских дітей Вандами і краков'яками і т. д. Ся правда так непоподобала ся шляхтичам, що др. Козловский відобрав о. Ганицькому голос. — Вкінці віддано всі проєкти до полагоди комітетови.

Красвий маршалок гр. Потоцький виїздить в понеділок рано до Тернопеля і Тереховлі в цілі люстрації тамошних повітових рад і краєвих заведень. В середу рано поверне маршалок до Львова на засіданє виділу.

— **З женьської семінарії.** Поданя о принуценє до іспиту зрілости в женьській семінарії у Львові треба вносити до дирекції сєго заведеня найдалше до 30. с. м.

— **З львівської політехніки.** Wiener Ztg. оголошує, що цісар іменував старшого інженера фабрики акумуляторів в Франкфурті, Едвіна Гавсвальда, авичайним професором львівської політехніки.

— **Др. Софія Окуневска-Морачевска** одержала від краєвого виділу титул секундарія при загальнім шпиталі у Львові.

— **Іменованя в краєвім виділі.** На вчерашнім засіданю кр. виділу іменовано в етаті меліорацийного бюро: інженерів I класи Алекс. Вербицького і Кар. Бозевача старшими інженерами; інженерів II класи Ів. Піша, Тад. Корасадовича, Конст. Вишневекого і Андрия Корнєло (extra statum) інженерами I класи; інженерів-адюнктів Маріяна Прокоповича, Івана Лопушанського, Адама Рожанського, Стеф. Стобєцького і Йос. Гурского інженерами II класи.

— **«Законно дозволені льоси».** Дуже часто лучає ся читати по ріжних часописях оголошеня заграничних банків та приватних підприємців, в котрих обіцюз є агентам, продаючим «законно дозволені льоси та папери» — просто неімовірні суми «чистого зарібку», опісля-ж показує ся, що се було звичайне обманьство. Тому видєнска дирекція скарбу звертає ся до усіх редакцій в Австрії, аби вписали публіци, що такі оповістки є звичайно обчислені на баламучене публічної оліїї і що багато осіб патягнуто і наражено в той спосіб на великі втрати. Продажа таких льосів є по більшій часті в Австрії заборонєна, надтож, чужі банки поступають собі несовісно з вигриваючими, бо кажуть собі платити за льоси подвійну, або і потрійну належитість, а коли хто случайно і вииграє, то роблять страшні перешкоди в побраню виграних сум.

— **Штучний вуголь.** Директор фабрики штучного каміня п. Кароль Левицький і відпоручник краєвого виділу п. Андрей Корнєлла, що недавньо тому їздили до Тральгетта в Норвегії, щоб там дослідити способи фабрикації штучного вугля із торфу — повернули із своєї подорожи. Результати, які досягнули, перейшли навіть най-

смілішій ожданя, бо показало ся, що до шісткох мінут з сирого торфу фабрикує ся вуголь під тисненєм около 150 атмосфер при жарі около 350°С. Штучний вуголь в нічим не ріжнить ся від камінного, а в деяких зглядах навіть єго перевищає, хоч єго ціна буде далеко низша від ціни за камінний вуголь. Говорять, що небавом побудують фабрику штучного вугля в одній з місцевостей східної Галичини.

— **Пятнистий тиф на очній клініці у Львові.** Перед тижнем привезено з провінції на очну клініку у Львові якогось недужого на трахому. По кількох днях у недужого стверджено пятнистий тиф. Наслідком сєго відокремлено сєго недужого від інших хорих на трахому, клініку замкнуто на 10 днів, а всіх, що стикали ся з недужим, піддано 10-днєвній карантанії. Лікари перед кождим виходом з клініки піддають ся також радикальній дезинфекції, аби не рознести сєй тяжкої недуги.

— **З млетрясенє.** В Чехах коло Карльсбаду і в сусідній часті Саксонії дає ся чути позавчера о 10. год. в ночі і вчера о 6. год. рано сильне землетрясенє. Населєнє тих околиць перебуло всю ніч під голім небом, бо доми головно деревляні захитали ся при першім землетрясеню так сильно, що легко могли завалити ся.

— **Завіщанє пок. Фр. Рігера** отворено вчера в присутності властей і своєків покійного. Покійник призначив 200.000 К в державних паперах на народні і просвітні цілі, іменно: 150.000 К на фундацію сєго імени, з якої має ся що року в день єго смерти роздавати запомоги. Прочих 50.000 К призначив пок. Рігер на фундацію, з якої що 3 роки буде одержувати нагороду по 1.000 К особа чеської народности, що визначила ся якимсь патріотичним ділом. В завітчаню жєлає пок. Рігер сьому народови, аби ніколи не упадав на дусі, і все покладав довіре у власні сили, аби все високо цїнив ідеальні і християнські стремління, боронив своіх прав, але вистерігав ся притім насильства, навіть коли би через се мала прийти хвилєва користь. Вкінці покійник звиває чеський нарід, аби все цїнив своі культурні змаганя.

Нівїшні телеграми доносять, що пок. Рігер записав 150.000 К на товариство чеських літератів «Сватобор».

— **Сензаційнє зізнанє.** Тереса Гумберт, дефрантантка мільонів в Парижі, зізнала при слідстві, що французьке правительство знало про єї, утечу до Мадриту, а мимо того французский амбасадор в Мадриті не зарядив єї увязненя. На доказ сєго твердження Т. Гумберт домагала ся перешлуканя кількох визначних політиків.

— **Руска церква в Джесун,** коло Оліфант, Па., як доносить «Свобода» западає ся до копальні. Цілий будинок так перехилив ся, що минувшої неділі бояли ся, аби зовсім не розлетів ся. Між тамошніми Русинами велике пригнобленє.

— **Смерть з нужди.** Оноді в ночі около 2. години відобрав собі жите в міскім городі на одній з лавок уставлєних папротив головної брами будинку сєймового Володислав Рунге, адюнкт залізниць державних. Возний виділу краєвого, почувши два вистріли один за другим, побіг на місце, звідки чув вистріли і застав там самоубійника лежачого в крові, але ще живого, котрий побачивши єго, сказав: «Шкода що я зле попівив ся». Возний побіг чим скорше на поліцію, алз заким прибула поліція і евакуя ратунова, Рунге вже не жив. Самоубійник мав 59 літ і лишив по собі жінку і трє дїтей. Причиною самоубійства були відносини матеріальні.

— **Середні школи в Австрії.** В шкільнім році 1899/1900 було загально середних шкіль 312, з того 210 гімназий, а 102 реальних шкіль. Найбільше гімназий було в Чехах 51, опісля їде Галичина з 30, Моравія 28, Австрія долішна 22, Тироль з Передарульнєскою землею 10, Стырїя 9, Шлезк 7, по 6 мали Австрія гор. і Істрия, по 2 Буковина, Дальмація і Країна, 3 Каріатія, 5 Сольногород. Реальних гімназий було загально 21. Найбільше чєло шкіль реальних мали знова Чехи, бо 30, потім Моравія 26, Австрія дол. 17, Галичина 6, Шлезк, Тироль і Істрия по 4, Стырїя 3; Австрія гор. і Дальмація по 2, Буковина, Країна, Каріатія і Сольногород по 1. Середних шкіль взагалі було: в Чехах 32, Моравії 55, Австрії дол. 46, Галичині 36, Тиролю 15, Стырїї 12, Істриї і Шлезку по 11, Австрії гор. 8, Дальмації 7, Буковині і Країні по 6, Каріатії 4, Сольногороді 3.

Одна середня школа принадлежала на 48.730 душ населєня в Моравії, на 60.718 в Сольногороді, на 63.418 в Тиролю, на 66.907 в Австрії дол., на 70.858 в Чехах, на 81.895 в Істриї на 83.666 в Дальмації, на 83.618 в Країні, на 93.265 в Каріатії, на 103.606 в Австрії гор., на 112.696 в Стырїї, на 145.933 на Буковині, а вкінці на 206.070 в Галичині. Число гімназійських учеників вносило в кінець шк. року 1889/900 в Галичині 16.318, в Чехах 14.477, в Австрії дол. 9046, на Моравії 7643, в Тиролю 2820, в Стырїї 2500, на Буковині 2361, в Істриї 1845, на Шлезку 1773, в Австрії гор. 1643, в Країні 1635, в Даль-

мації 1280, в Каріатії 817 і Сольногороді 495. Число учеників шкіль реальних вносило: в Чехах 10.096, на Моравії 6276, в Австрії дол. 5889, в Галичині 2563, на Шлезку 1381, в Істриї 1344, а Стырїї 925, в Тиролю 586, в Австрії гор. 452, на Буковині 427, в Країні 421, в Дальмації 374 в Сольногороді 470 і в Каріатії 263.

— **Кілько людий гине** на американських залізницях? Дирекція залізниць в Спол. Державах оголосила, що за послїдні 3 місяці 1902. р. упало жертвою нещасливих случаїв на американських залізницях поверх 12 тисячів осіб. З того числа втратило жите 855 осіб, а потовчених і покалічених було 11.162.

— **Бурскі бранці,** що повернули недавно з англійської неволі з островів Бермуда, розповідають страшні річі про нелюдянність і жорстокість Англичан. Капільдець М. Дітоа пише: На острові Гінзов були сотки малих Бурів, найбільше сиріт в віці від 8 до 14 літ, що працювали як бранці на фармах. Рано мали дві години англійської науки, відтак ішли на роботу яко муняри, копачі і т. д. Працювати мусїли на жаркій спеці. Коли який хлопчець упав з утоми, єго запісєвано. На другий день привязувано двацять або і більше таких «злочинців», цілком нагих, до бочки і всипувано їм по 25 буків. Раз вибито так цілий відділ за те, що спївав бурський гимн. Страшні тортури становило обв'язуване нагих молодців дротом з колючками, котрі при найменшій ворухненю вбивали ся в тіло. Часом цілий день держано бранців в таких дротах, з розтягнєними руками та ногами. По закінченю мира мусїли діти з прочими бранцями присягати Англичанам на підданьство. Многі зборонялись і доперва під ударами нагайки простогнали: «Ik zwee»... (присягаю). Ті хлопці, що вже дітьми мусїли так тяжко терпіти за вітчину, колись стануть мстєвниками сєго народа. Ні один з них, се яснє, не стане добрим англійским патріотом і поклонником Чемберлена.

— **«На дні»**, нова драма славного російського писателя Горького, винїшла найперше в німецькій мові а опісля в російській. Сим чинном не можна буде єї переводити на иншу мову без дозволу автора і німецького видавця, бо між Німеччиною а Австрією та західно-європейскими державами стєвує договір що-до передруку і перекладу літературних творів. Росія не закінчала такого договору з чужими державами, тому переклад книжок, які найперше появляють ся в Росії, є дозволений.

Російські часописи доносять, що видавці з Німеччини жертвують Горькому 30% всего доходу з розпродажи єго драми.

— **Руна на ческу Шадницю в Празі.** Вчерашнього дня вибрано з каси 1,200.000 К, а вложено 126.000 К.

— **Славянську виставу** в Петербурзі, що мала відбути ся сєго року, відложено на рік 1905, бо — як доносять часописи — комітет недостаочно єї приготуєв.

— **Золото і срібло.** Золота видобуто в передпослїднім році 12,740,746 унцій, з чоґо припадає на сам Трансвал 439,704 унцій. Перше місце під зглядом продукції золота займають Спол. Держави, де видобуто 3,805,500 унцій, відтак слїдує Австрія 3,719,080, Канада 1,167,216, Росія 1,105,412, а по сих доперва їдуть: Мексик, Індія, Китай і другі краї. — Що-до срібла, то єго продукція вносила 174,993,374 унцій. І так видобули срібла в Мексику 67,937,000 унцій, в Спол. Державах 67,947,090, в Австралії 13,049,243, Перу 5,699,848, а решту в Німеччині, Канаді і Іспанії.

— **Льоси Базилїка.** При послїднім тягненю льосів Базилїка упала головна виграна в квоті 30.000 К на серію 615 ч. 70; 2.000 К виграла с. 2293 ч. 3; по 1.000 К с. 234 ч. 10, с. 7215 ч. 51 і с. 7365 ч. 85.

— **З залізниць** Дня 5. с. м. на стації Хриплін коло Станиславова зачєпила машина поїзду ч. 1212 о сигналовий віз товарового поїзду ч. 373. З подорожних і обслуги ніхто не потерпів ніякої шкоди.

Урядженю доси лише для обмеженого руху товарового стацію Інценсдорф на шляху Максінг-Кайзер-Еберсдорф отворено дня 1. марця с. р. для загального руху товарового.

— **Переписка Адміністрації.** Впр. о. Олекс. Баз в Підж. Так. Запачено від 1. н. ст. січня 1902 шість разів по пять кор. Отже пренумєрата вирівняна по деню 30. червня с. р. — Влов. М. Салб. в Витк. ст. Вперед мусимо розпитати. Листовна відповідь за кілька днів.

— **Родимці!** Памятайте на бурсу Руского Товариства педагогического у Львові!

Наука, штука, література.

— **Репертуар Руского народного театру у Львові.**

Нині в суботу, дня 8. марця: Жидівка

вихрестка», драма зі сьпівами в 5 дїях Тогобочного.

Недїля, дня 7. марца с. р. На загальне жаданє по раз другий: «Ой не ходи Грицю та на вечерниці» драма в 5 дїях зі сьпівами і танцями М. Старицкого і д-ра Александра. В ролї Марусї виступить п-ї Гембічка а в ролї Гриця п. Барвінський, артист українського театру.

Вторник, дня 10. марца: «Шельменко деньщик», комедия в 5 дїях Гр. Квітки.

Середа, дня 11. марца: «Власть тьми», драма в 5 дїях а 6 відслонах Л. гр. Толстого.

Четвер, дня 12. марца: «Шалавило», шутка в 5 відслонах К. Глиньского.

Субота, дня 14. марца: «Дон Цезар» опера в 3 дїях Делінгера.

— Репертуар Львівської Фільгармонї. Нинї в суботу, дня 7. марца: сотний концерт в сезонї 1902/1903. Цїни вступу зниженї аж до 1 К за найдорозшї місця.

В недїлю, 8. с. м.: 101 концерт в сезонї 1902/1903. Цїни місць такі як в суботу.

Вї вторник, 10. с. м.: сїмфонїчний концерт при сївучастї Северина Айзенберга, пїяїста з Варшави. Цїни місць популярнї.

Телеграмн.

Прага, 7. марца. Вчера перед полуднем перенесено тїло пок. Регера до пантеону в чеськїм музею і виставлено на вид публичний.

На нинїшнї похорони прибули до Праги численнї депутації чеськї і значне число послїв з Відня.

Льондон, 7. марца. Англїйське правительство заявило, що не противило би ся новому проєктовї реформ в Македонїї, если би виданий проєкт показав ся невїдповїдним.

Рим, 7. марца. Св. Отець не був в церкві св. Петра на першїй проповідї з нагоди великого посту, бо став здоровля вимагає відпочинку.

Рим, 6. марца. Мунїципальна рада надала Марковїтому почетне горожаньство.

Аден, 7. марца. Бюро Райтера доносить, що в Аденї арештовано якогось російського інженера, коли оглядав тамошню кріпость. Арештований звиняв ся, що є геологом, але стверджено, що він прибув до Адену на російскїм кораблї і є російським шпіоном.

Будапешт, 7. марца. Появили ся відозви, якими соціялїсти звивають наряд до участи в завітрянїй демонстрації проти військового пред-

ложеня. Такї самї демонстрації мають устроїти Кошутівцї.

Царгород, 7. марца. Англїя предложила Портї жаданє, аби реформи запроєктованї в Македонїї, переведено також в Малїй Азїї між Вірменами.

Надїслане.

Спеціялїст недуг горла і грудий

Др. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголїтний лікар клїнічний і заведеня лїчничого в Щавниці, ординує постійно у Львовї, ул. Корняктїв ч. 1, II пов. (Народний Дїм).

11(33-?)

Льоси на сплати місячнї з правом до виграних по зложено першїй рати поручає банковий дїм Шцї і Хаєс (Schütz і Chajes) у Львовї пл. Марийскї ч. 7. Купно і продаж ефектїв, льосїв і монет. Виплата купонїв. Безплатна ревізія льосїв і ефектїв. Проспекти вислав ся оплатно.

6(45—50)

ДО КАНАДИ

як і до всїх других заморських земель переправляє НАЙДЕШЕВШЕ повсюди знакома фірма.

V. KARLSBERG

HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.

Поки хто шифкарту купить, нехай порівнає мої цїни з цїнами агентїв корабельних.

26(7—10)

Унтерменауска фабрика виробїв з глини
ІВАНА КНЯЗЯ ЛІХТЕНШТАЙНА
Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

плити мазелї і мозаїкї, призначенї для найкращїй якостї, о рїчї й продукцїї 10 мїльонїв шлуг, дельше: наміненї рупрї і полїванї цеглї, рупрї до Арнованї, фальцованї дахївнї, пошпанї і асольованї плити стїннї, дахївнї цинкованї.

Ілюстрованї цїнникї даром і оплатно.
Число робїтнїкїв 700.

8(11—24)

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Вїддїл депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок бїжучий, приймає до перехованя папернї вартїстнї і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституцїях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 85 кр. а. в. рїчно, депозитар дїстає в сталевїй касї панцирнїй сховок до виключного ужтїку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важнї документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогїднїшї зарядженя. Прїписи догїточно того рода депозитїв одержати можна безплатно у вїддїлї депозитовий.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львовї

ПОЗИЧКИ удїляє своїм членам на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адмінїстрації, за предложенем документїв виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догїдно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239,243 корон.

Членом може бутї тільки обезпечений тревало в «Дністрі» від огню.

Удїл зменьський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членїв: 2,391 а 2,501 удїлами на 125,050 К.

Вкладки щадничї приймає «Дністер» і опроцентовує до 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжочках 1,103,333 корон.

Чистий зиск роздїляє ся частїю на дивїденду для членїв, частїю на публичнї добродїїннї цїли: на церкнї, бурси, захоронки, школи і т. д. На тї цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ в справах позичок удїляє Дирекцїя і агенти.

31/12 1902.

ДИРЕКЦІЯ.

— Краєва Рада шкільна апробувала слїдуючї виданя Руского Тов-а педагогїчного на нагородї пильности і до бїблїотек шкїл народних:

	(брошуров.) (оправл.)	
Оповіданя для дїтїй	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
переклади Кримського	40 "	54 "
Дїтячї оповіданя, Маминї Сїбірїяка	30 "	54 "
Байки Пушкїна	30 "	54 "
Оповіданє Марка Вовчка ч. I.	30 "	44 "
Марта Борецка	40 "	60 "
На прїчках	30 "	44 "
Народнї думи, д-ра Пачовського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстог	40 "	54 "
Поеми, О. Кониського	30 "	44 "
Покарана лож, комедїйка	20 "	34 "
Малїй сьпїванник	20 "	
Серед цвїтїв, комедия в 2 дїях	16 "	30 "
Лїс Микїта, Гете-Франко	1 К	1 К 30 "
Перша кїтїчка, Ярошиньскої	20 сот.	
Друга кїтїчка, Ярошиньскої	20 "	
обї разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	
5 частїй разом опр.		2 К 90 "

Для шкїл видїлових апробовано:
Дивнї пригоди комаха, Сангївна 48 сот. 75 сот
Інститужка, М. Вовчка 40 " 60 "
Шекспїр в повїстках 30 " 60 "

Зарваницю

поему Василя Щурата можна з амовляти лише в Ставропїгїйскїй книгарнї у Львовї, ул. Руска ч. 3. Цїна з поштовою оплатою 25 сот.